**Šis tekstas yra skirtas tik informacijai ir teisinės galios neturi. Europos Sąjungos institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį. Autentiškos atitinkamų teisės aktų, įskaitant jų preambules, versijos skelbiamos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir pateikiamos svetainėje „EUR-Lex“. Oficialūs tekstai tiesiogiai prieinami naudojantis šiame dokumente pateikiamomis nuorodomis**

►B **EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2016/1919**

**2016 m. spalio 26 d.**

**dėl teisinės pagalbos įtariamiesiems ir kaltinamiesiems vykstant baudžiamajam procesui ir prašomiems perduoti asmenims vykstant Europos arešto orderio vykdymo procedūroms**

(OL L 297, 2016 11 4, p. 1)

pataisyta:

►C1 Klaidų ištaisymas, OL L 91, 2017 4 5, p. 40 (2016/1919)

▼B

# EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2016/1919

**2016 m. spalio 26 d.**

**dėl teisinės pagalbos įtariamiesiems ir kaltinamiesiems vykstant baudžiamajam procesui ir prašomiems perduoti asmenims vykstant Europos arešto orderio vykdymo procedūroms**

*1 straipsnis*

**Dalykas**

1. Šia direktyva nustatomos bendros būtiniausios taisyklės dėl teisės į teisinę pagalbą:

a) įtariamiesiems ir kaltinamiesiems vykstant baudžiamajam procesui ir

b) asmenims, kurių atžvilgiu vykdomos Europos arešto orderio vykdymo procedūros pagal Pagrindų sprendimą 2002/584/TVR (toliau – prašomi perduoti asmenys).

2. Ši direktyva papildo direktyvas 2013/48/ES ir (ES) 2016/800. Jokia šios direktyvos nuostata negali būti aiškinama kaip ribojanti tose direktyvose nustatytas teises.

*2 straipsnis*

**Taikymo sritis**

1. Ši direktyva taikoma įtariamiesiems ir kaltinamiesiems vykstant baudžiamajam procesui, kurie pagal Direktyvą 2013/48/ES turi teisę turėti advokatą ir:

a) kurių laisvė apribota;

b) kuriems pagal Sąjungos ar nacionalinės teisės reikalavimus turi padėti advokatas arba

c) kurie privalo ar kuriems leidžiama dalyvauti atliekant tiriamuosius ar įrodymų rinkimo veiksmus, tarp kurių yra bent jau:

i) asmens atpažinimas;

ii) akistata;

iii) nusikaltimo atkūrimas.

2. Ši direktyva taip pat taikoma prašomiems perduoti asmenims juos suėmus vykdančiojoje valstybėje narėje, kurie turi teisę turėti advokatą pagal Direktyvą 2013/48/ES.

3. Ši direktyva tokiomis pačiomis sąlygomis, kaip numatyta 1 dalyje, taip pat taikoma asmenims, kurie pradžioje nebuvo įtariamieji ar kaltinamieji, bet tapo įtariamaisiais ar kaltinamaisiais policijos ar kitos teisėsaugos institucijos apklausų metu.

▼B

4. Nedarant poveikio teisei į teisingą bylos nagrinėjimą, atvejais, susijusiais su nedideliais pažeidimais:

a) kai valstybės narės teisėje numatyta, kad sankciją skiria kita valdžios institucija nei jurisdikciją baudžiamosiose bylose turintis teismas, o tokios sankcijos skyrimas gali būti apeliacine tvarka apskųstas ar perduotas tokiam teismui, arba

b) kai kaip sankcija negali būti skirtas laisvės atėmimas,

ši direktyva taikoma tik jurisdikciją baudžiamosiose bylose turinčiame teisme vykstančiam procesui.

Bet kuriuo atveju ši direktyva taikoma, kai priimamas sprendimas dėl suėmimo ir suėmimo metu, visais procedūros vykdymo etapais, kol procedūra bus baigta vykdyti.

*3 straipsnis*

**Termino apibrėžtis**

Šioje direktyvoje „teisinė pagalba“ reiškia advokato pagalbos finansavimą valstybės narės lėšomis, taip sudarant galimybę pasinaudoti teise turėti advokatą.

*4 straipsnis*

**Teisinė pagalba vykstant baudžiamajam procesui**

1. Valstybės narės užtikrina, kad teisę į teisinę pagalbą turėtų neturintys pakankamai lėšų sumokėti už advokato pagalbą įtariamieji ir kaltinamieji, kai tai būtina teisingumo interesams apsaugoti.

2. Valstybės narės gali įvertinti finansinę padėtį, pagrįstumą arba abu šiuos aspektus, kad nustatytų, ar turi būti suteikta teisinė pagalba pagal 1 dalį.

3. Kai valstybė narė vertina finansinę padėtį, ji atsižvelgia į visus svarbius ir objektyvius veiksnius, kaip antai atitinkamo asmens pajamas, turtinę ir šeimos padėtį, taip pat į išlaidas advokato pagalbai ir gyvenimo lygį toje valstybėje narėje, taip siekiant nustatyti, ar, laikantis taikomų kriterijų toje valstybėje narėje, įtariamasis ar kaltinamasis neturi pakankamai lėšų sumokėti už advokato pagalbą.

4. Kai valstybė narė vertina pagrįstumą, ji atsižvelgia į nusikalstamos veikos sunkumą, bylos sudėtingumą ir sankcijos, kuri galėtų būti skirta, griežtumą, taip siekiant nustatyti, ar siekiant teisingumo interesų turi būti suteikta teisinė pagalba. Bet kokiu atveju laikoma, kad pagrįstumo kriterijus įvykdytas šiais atvejais:

a) kai įtariamasis ar kaltinamasis pristatomas kompetentingą teismą ar pas teisėją, kad būtų priimtas spendimas dėl suėmimo bet kurioje proceso stadijoje šios direktyvos taikymo srityje, ir

▼B

b) suėmimo metu.

5. Valstybės narės užtikrina, kad teisinė pagalba būtų suteikiama nepagrįstai nedelsiant, vėliausiai prieš apklausą policijoje, kitoje teisėsaugos institucijoje arba teisminėje institucijoje, arba prieš atliekant 2 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytus tiriamuosius ar įrodymų rinkimo veiksmus.

6. Teisinė pagalba suteikiama tik baudžiamojo proceso, kuris vyksta atitinkamą asmenį įtariant arba kaltinant nusikalstamos veikos įvykdymu, tikslais.

*5 straipsnis*

**Teisinė pagalba vykstant Europos arešto orderio vykdymo procedūroms**

1. Vykdančioji valstybė narė užtikrina, kad prašomi perduoti asmenys, suimti pagal Europos arešto orderį, turėtų teisę į teisinę pagalbą iki jų perdavimo arba iki tol, kol sprendimas jų neperduoti tampa galutinis.

2. Išduodančioji valstybė narė užtikrina, kad prašomi perduoti asmenys, kuriems taikomos Europos arešto orderio vykdymo procedūros baudžiamojo persekiojimo tikslu ir kurie pasinaudoja teise reikalauti, kad jiems būtų paskirtas advokatas išduodančiojoje valstybėje narėje, kad šis padėtų advokatui vykdančiojoje valstybėje narėje pagal Direktyvos 2013/48/ES 10 straipsnio 4 ir 5 dalis, turėtų teisę į teisinę pagalbą išduodančiojoje valstybėje narėje, vykstant tokioms procedūroms vykdančiojoje valstybėje narėje, tiek, kiek teisinė pagalba būtina siekiant užtikrinti teisę į veiksmingą teisingumą.

3. 1 ir 2 dalyse nurodyta teisė į teisinę pagalbą gali priklausyti nuo finansinės padėties įvertinimo pagal 4 straipsnio 3 dalį, taikomą *mutatis mutandis*.

*6 straipsnis*

**Sprendimai dėl teisinės pagalbos suteikimo**

1. Sprendimus dėl teisinės pagalbos suteikimo ar nesuteikimo ir dėl advokatų skyrimo nepagrįstai nedelsdama priima kompetentinga institucija. Valstybės narės imasi deramų priemonių, skirtų užtikrinti, kad kompetentinga institucija sprendimus priimtų rūpestingai ir paisydama teisių į gynybą.

2. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, skirtų užtikrinti, kad įtariamieji, kaltinamieji ir prašomi perduoti asmenys būtų informuojami raštu, jei jų prašymas dėl teisinės pagalbos visiškai ar iš dalies atmetamas.

*7 straipsnis*

**Teisinės pagalbos paslaugų ir mokymų kokybė**

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, taip pat susijusių su finansavimu, siekdamos užtikrinti:

a) veiksmingą teisinės pagalbos sistemą, kuri yra tinkamos kokybės, ir

▼B

b) kad teisinės pagalbos paslaugos būtų tinkamos kokybės siekiant užtikrinti teisingą procesą, tinkamai atsižvelgiant į teisinės profesijos nepriklausomumą.

2. Valstybės narės užtikrina, kad personalui, dalyvaujančiam priimant sprendimus dėl teisinės pagalbos vykstant baudžiamajam procesui ir Europos arešto orderio vykdymo procedūroms, būtų rengiami tinkami mokymai.

3. Tinkamai atsižvelgiant į teisinės profesijos nepriklausomumą ir asmenų, atsakingų už advokatų mokymus, vaidmenį, valstybės narės imasi atitinkamų priemonių, kad skatintų rengti tinkamus mokymus teisinės pagalbos paslaugas teikiantiems advokatams.

4. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, skirtų užtikrinti, kad įtariamieji, kaltinamieji ir prašomi perduoti asmenys turėtų teisę paprašyti pakeisti jiems paskirtą teisinės pagalbos paslaugas teikiantį advokatą, jei tai yra pagrįsta atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes.

*8 straipsnis*

**Teisių gynimo priemonės**

Valstybės narės užtikrina, kad įtariamiesiems, kaltinamiesiems ir prašomiems perduoti asmenims būtų numatytos veiksmingos teisių gynimo priemonės pagal nacionalinę teisę, kuriomis jie galėtų pasinaudoti tais atvejais, kai pažeidžiamos jų teisės pagal šią direktyvą.

*9 straipsnis*

**Pažeidžiami asmenys**

Valstybės narės užtikrina, kad įgyvendinant šią direktyvą būtų atsižvelgiama į specialiuosius pažeidžiamų įtariamųjų, kaltinamųjų ir prašomų perduoti asmenų poreikius.

*10 straipsnis*

**Duomenų ir ataskaitų teikimas**

1. Ne vėliau kaip 2021 m. ►C1 gegužės 5 d. ◄, o po to – kas trejus metus valstybės narės pateikia Komisijai turimus duomenis, rodančius, kaip įgyvendinamos šioje direktyvoje nustatytos teisės.

2. Ne vėliau kaip 2022 m. ►C1 gegužės 5 d. ◄, o po to – kas trejus metus Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia šios direktyvos įgyvendinimo ataskaitą. Savo ataskaitoje Komisija įvertina, kaip įgyvendinta ši direktyva, kiek tai susiję su teise į teisinę pagalbą vykstant baudžiamajam procesui ir vykstant Europos arešto orderio vykdymo procedūroms.

▼B

*11 straipsnis*

**Draudimas bloginti sąlygas**

Jokia šios direktyvos nuostata negali būti aiškinama kaip ribojanti teises ir procesines garantijas, kurios užtikrinamos pagal Chartiją, EŽTK arba kitas susijusias tarptautinės teisės nuostatas, ar bet kurios valstybės narės teisės nuostatas, kuriose numatoma aukštesnio lygio apsauga, arba kaip nukrypstanti nuo jų.

*12 straipsnis*

**Perkėlimas į nacionalinę teisę**

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliotų įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip 2019 m. ►C1 gegužės 5 d. ◄ Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų nuostatų tekstus.

*13 straipsnis*

**Įsigaliojimas**

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

*14 straipsnis*

**Adresatai**

Ši direktyva pagal Sutartis skirta valstybėms narėms.